

Esztergomi Lapok.

SZERKESZTŐSÉG:
SZÉCHENYI-TÉR (SZERENCSES-FÉLE HÁZ),
HOVÁ A LAP SZELLEMI ÉS ANYAGI RÉSZÉT ILLETŐ KÖZLEMÉNYEK KÜLDENDŐK.
KÉZIRATOK NEM ADATNAK VISSZA.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP ÉS CSÜTÖRTÖKÖN.
ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre ————— 12 K.
Fél évre ————— 6 K.
Negyed évre ————— 3 K.
→ EGYES SZÁM ÁRA 12 FIL. ←

KIADÓHIVATAL:
SZÉCHENYI-TÉR (SZERENCSES-FÉLE HÁZ)
HOVÁ AZ ELŐFIZETÉSI PÉNZEK KÜLDENDŐK.
HIRDETÉSEK
ÉS NYILTTÉRI KÖZLEMÉNYEK A KIADÓHIVATALBAN
VETETNEK FEL.

A városok szervezkedése.

A hazai rendezett tanácsú városok küldöttjei Zalaegerszeg város polgármesterének kezdeményezése folytán, mint az már ismeretes — folyó hó 14-én Budapesten országos értekezletre jöttek össze azokból, hogy a városok nagy bajait megismertessék és azoknak orvoslása végett szövetkezzenek.

Az országos értekezletet megelőző napon a városok küldöttjei előtanácskozásra jöttek össze és itt sorolta el majdnem minden város polgármestere azokat a nagy sérelmeket, amelyek a rendezett tanácsú városokat érték- és érik, itt panaszkodtak el az ebből származott erkölcsi és anyagi kárt; itt jutott előtérbe azon kérdés: helyes-e hogy a városok a vármegyék fenhatósága alá kényszerítették; itt került általános nézet alakjában felszínre a községi törvény tarthatatlan volta, mint olyan, amely a rendezett tanácsú városokra soha előnyös nem volt, sőt határozottan kárára vált azoknak; itt jutott kifejezésre a városi tisztviselők szolgálati pragmaticájának hiánya; végül a sok között itt derült ki a maga szomorú valóságában a rendezett tanácsú városok tisztviselői ellátásának tarthatatlan volta.

Két város dominált az előtanácskozáson: Esztergom és Zalaegerszeg s valóban szívbeli örömmel jelenthetem ki, hogy a hazai összes városok — a törvényhatósági joggal bírókat sem véve ki — ennek a két városnak fogják köszönhetni mindama remélt jókat, amelyeket a közel jövő a városok szövetségének üdvös munkálkodása mellett biztosítani fog.

Esztergom város polgármestere és tisztikara volt az első abban, hogy felsorolja azokat a nagy bajokat, amelyekben a hazai városok vannak; hogy megismertesse azokat a sérelmeket, amelyek a városokat a múltban és a jelenben érik; végül a hazai városok tisztviselőinek sérelmeit egybefoglalva, az így elkészült emlékirat adta meg hazai városaink vezetőinek azt az impulsust, hogy orvoslást kell keresni.

Zalaegerszeg város polgármestere a következőleg bizonyította ezt:

„... régóta foglalkoztam már az- zal a gondolattal, hogy a hazai rendezett

tanácsú városokat szövetkezésre szólítsam fel, mert beláttam, hogy azok a törekvések, amelyeket egyik másik város a saját létének érdekében kifejtett, egyoldalúak; megállapítottam, hogy azzal, ha minden város külön panaszolja el sérelmeit és bajait, sokra menni nem lehet, mert eképen az erők szétforgácsolódnak, s rajöttem, hogy hazai rendezett tanácsú városaink csakis úgy lesznek képesek bajjaikat orvosolni és helyzetükön segíteni, hogyha egyesülnek és közös erővel, közös actioval, középponti szervezettel állítják előtérbe kívánásaikat és követeléseiket...

— Hogy azután városom képviselőtestületének figyelmét ide irányítottam, az alkalmat erre Esztergom szab. kir. város tisztikara adta meg azzal az ismeretes emlékiratával, amelyben a rendezett tanácsú városok helyzetének tarthatatlansága és a városi tisztviselők ellátásának gyarló volta kifejezésre jutott.

— Esztergom város tisztikarának buzdítása ösztönözt arra, hogy városom képviselőtestülete által felszólítást intéztessek a városokhoz az országos szövetség megalakítása végett s jóleső örömmel látom, hogy a felhívás minden város közönségében viszhangra talált...

Az előtanácskozás során a városok küldöttjei egymásután szólaltak fel és ismertették városaik sérelmeit.

Minden felszólalás constatálta, hogy a városok az állami adminisztrációval túl vannak terhelve és ezért absolute nem remuneráltak; hogy számtalan olyan országos érdeket szolgálnak nagy anyagi áldozatok mellett, amelyekre joggal nem kényszeríthetők; ilyenekül jelezték az adómunkálatokat, adóbeszedést, a katonai ügyek kezelését, az árva- és gyámügyet a népoktatást, a középiskolák fenttartását, szóval mindazt, ami az állam kulturális és közgazdasági érdekeinek hathatós eszköze.

És a városok küldöttjei egyhangulag megállapodtak abban, hogy a hazai emporiumoknak szövetkezniük kell egymással, mert csakis egyesült erővel lesznek képesek a bajokat orvosolni.

A városok actiójáról különben a következő tudósítást adjuk:

Előzmények.

Fennebb már ismertettük azon okokat, amelyeknek következtében hazai városaink sorompóba léptek és illetőleg azon factorokat is, akiknek az arra irányuló mozgalom megindítása és életképessé váló tétele képezte minden céljukat.

A városok Zalaegerszeg város polgármesterétől május hó elején kapták meg az országos értekezletre szóló meghívókat és majdnem minden rendezett tanácsú város azon igyekezett, hogy képviselőt küldjön ki. Amely város küldötttel nem képviseltette magát, az írásban, képviselőtestületi határozat alakjában, értesítette a mozgalom vezetőit, hogy a tervet pártolja és az országos értekezleten hozandó határozathoz hozzájárul.

A meghívó szerint a városok küldöttjeinek május hó 13-án előtanácskozás és ismerkedés végett már Budapesten kellett lenniük, hogy másnap — május 14-én — az országos értekezlet keilően előkészítve megtartható legyen.

Az ismerkedési est.

A városok küldöttjei f. hó 13-án este Budapesten a Royal szállónak egyik díszes, külön termében találkoztak, ahol ekkor már Várhidy Lajos, Zalaegerszeg város polgármestere és Lovass Zsigmond, a „Magyar Városok Műszaki Lapja”-nak szerkesztője, nagyváradi tb. főmérnök várta őket. A terem pontban 8 órára már megtelt és mozgalmas képet nyújtott. Régi ismerősök üdvözölték egymást és csoportokba verődve beszélgettek egyről másról; az újon ismerkedettek kérdésekkel halmozták el egymást városaik viszonyai felől. Így következett el a vacsora ideje és épen asztalhoz ült a nagy társaság, midőn megjelent a teremben Ehen Gyula országgyűlési képviselő, volt szombathelyi polgármester, aki a városok szövetségének lelkes barátja. A vendéget hoszantartó éljenzéssel fogadták és mindenképpen azon volt, hogy a városok ügyének ezen kiváló pártfogója igazán baráti körben érezze magát.

A lakomán elsőnek Várhidy Lajos, zalaegerszegi polgármester állott fel szólásra. Melegen üdvözölte a városok küldöttjeit és örömmel állapította meg, hogy hívó szava nem hangzott el a pusztában és hogy csalódott, amikor a rendezett tanácsú városokat mély lethargiába merültnék gondolta, mert az az érdeklődés, amely ily nagy arányban nyilatkozott meg, mindennél spontánabbul bizonyíthatja, hogy a városok csak egy jelszóra vártak, amelynek elhangzása után a közös bajok orvoslása végett nyomban készek tömörülni. Kéri a jelenlevő kartársakat, hogy az est folyamán a további teendőkre nézve véleményeiket ismertessék meg.

Nyiregyháza város polgármestere, mint legöregebb köztisztviselő üdvözli a városok küldöttjeit, akikben a hívó szóra hallgató jó

testvéreket látja. Lelkesen ünnepli azt a gondolatot, amely a városok szövetkezését szükségesnek hirdeti és *Várhidy* polgármester, *Éhen Gyula* és *Molecz Dániel* országgy. képviselőkre üríti poharát.

Jolsva város polgármestere szívéből osztja az előtte szólott szavaiban és üdvözi a két országgy. képviselőben a városoknak a törvényhozás előtt is lelkes pártfogóit. A szövetkezeti alapszabály tervezetéről szólva azt nem tartja czélszerűnek, mert nem látja át annak gyakorlati hasznát. Más irányban kell a városok egyesülésének gyümölcsöket teremni. Meg kell értetni a kormányval és a törvényhozással, hogy a városok, mint a hazai művelődésnek és a közgazdasági életnek gócpontjai, mindenestre megérdemelték volna, hogy róluk ep úgy gondoskodva legyen, mint a vármegyéről, amelyek évek óta subvencionáltak és a községekről, amelyeket most a jegyzők fizetésrendezése tekintetében részesítettnek nem remélt támogatásban.

Lugos város polgármestere azt jegyzi meg, hogy az előtte szóló aligha vett magának annyi fáradságot, hogy az alapszabály tervezetét áttanulmányozza, mert ez esetben rájött volna, hogy épen a szövetkezés rejti magában amaz üdvös reményt, hogy a kormány és a törvényhozás figyelme a városokra fog irányulni. Ily értelemben híve a javaslatnak.

Esztergom város polgármestere teljes meggyőződéssel pártolja a szövetkezés eszméjét, azonban az alapszabály tervezettel szemben aggályai vannak. Így nevezetesen úgy látja, hogy egyetlen polgármester sem hozott a zsebében ide olyan képviselőtestületi határozatot, amelyben felhatalmazást nyer arra nézve, hogy kijelentse, miszerint az általa képviselt város közönsége a megalakítandó szövetség kebelébe az alapszabályokban megállapított 200, 300 és 400 koronás évi tagdíj fizetésének kötelezettségével tiz évre belép, mert ilyet nem is hozhatott, nem lévén az alapszabály kormányilag jóváhagyva s illetőleg a Városok Országos Szövetsége oly biztató módon megalakítva, hogy a kormány annak czélravezető voltát elismerte. Így tehát az országos szövetség holnap mandátumok hiánya miatt meg nem alakítható, ellenben kimondható, hogy a városok küldöttjei egyértelműleg óhajtják, miszerint az országos szövetség megalakítását és annak alapszabályai egy végrehajtó bizottság által átdolgoztassanak s ez után a városok küldöttjei — most már megfelelő megbízó levelekkel — a szövetséget megalakíthassák.

Éhen Gyula országgy. képviselő belátja, hogy az esztergomi polgármesternek igaza van, de válaszolni köteles a jolsvai polgármesternek, akivel szemben határozottan hangsúlyozza, hogy a szövetkezés eszméjét elejteni nem szabad, mert ezzel a városok tengődése ismét beláthatatlan időkre meghosszabbíthatnák. Megjegyzi még, hogy a mai tanácskozás a dolog érdemi részét hagyná inkább holnapra és ma megállapodna abban, hogy ki legyen a nagy gyűlés elnöke, jegyzője és előadója.

Makó város főmérnöke az 1886: XXII. t. cz. tarthatatlan voltáról és arról beszélt, hogy a tisztviselők fizetésrendezésének sürgősségét minden vonalon tárgyalni kell. Képzett intelligens tisztviselőt nyomorult ellátásért nem kaphatnak a városok. A jó tisztviselőt becsületesen kell honorálni. Azt indítványozza, hogy a holnapi gyűlésen első sorban a városi tisztviselők helyzete képezze megbeszélés tárgyát.

Nyiregyház város polgármestere jól tudja, hogy a városi tisztviselők helyzete igen keserves, de mint városi tisztviselő azt mondja,

hogy a tisztviselők jobb ellátásának ügye csakis úgy oldható meg, hogy ha a városok anyagi helyzetén is segítve lesz. Mindkét kérdés rendkívül fontos, de a városok érdeke első helyre való. Ez tárgyalassék holnap és pedig a szövetség megalakításával kapcsolatban, mert a szövetség nélkül egyik irányban sem lehet egészséges kifejlést remélni.

Dr. *Földváry István* esztergomi főügyész meleg érdeklődéssel néz a városok actiója elé. Maga is abban a nézetben van, hogy egy központi szerv nélkül egészséges kifejlés nem következhetik, be, mert a központban minden egyes városnak a kívánsága és a városoknak együttes érdekei nemesak nyilvántarthatók, hanem érvényre is juttathatók lesznek. A holnapi napon a hazai rendezett tanácsú városoknak úgy kell sorompóba lépni, hogy a határozott fellépés imponáljon az egész ország előtt. Lelkesítő szavai nagy hatást keltettek annyira hogy a szövetkezés eszméjének fényes győzelme neki tulajdonítható.

Vimmer Imre esztergomi polgármester az actioba a törvényhatósági jogú városok bevonását is szükségesnek tartja és javallja, hogy a holnapi gyűlés határozata azokkal oly felhívás mellett közöltessék, hogy a megalakult szövetségbe szintén lépjenek be.

Éhen Gyula országgy. képviselő ugyanily értelemben szólal fel.

Többek hozzászólása után *Várhidy Lajos* zalaegerszegi polgármester az elhangzott észrevételek alapján azt indítványozta, hogy a nagygyűlés elé terjesztendő határozati javaslat elkészítése végett egy bizottság küldessék ki. Javaslatára Esztergom, Nagy Károly, Nagy-Szombat és Nyiregyháza városok küldötteiből a bizottság az ő elnöklése mellett megalakult.

A gyűlés napján.

Ez a bizottság másnap már reggel 8 órakor összeült az új városház kistermében, ahol is arra a megállapodásra jutottak, hogy a nagygyűlés elé terjesztendő határozati javaslat mondja ki, miszerint a városok küldöttei a — Városok Országos Szövetségének megalakítását feltétlenül szükségesnek tartják; továbbá már most elérkezettnek látják az időt arra, hogy kidolgoztassék az új városi törvény; feltárasanak a városok pénzügyi bajai és megvilágíttassék azoknak orvoslási módja; elkészíttessék a tisztviselői practica; kidolgoztassék a városi tisztviselők fizetésrendezésére vonatkozó törvényjavaslat terve, végül pedig a szövetség alapszabályai a városok hozzájárulása mellett készíttessenek el.

A nagygyűlés.

Magyarország rendezett tanácsú városainak küldöttei f. hó 14-én délelőtt értekezletre gyülekeztek össze az újvárosháza dísztermében, hogy a rendezett tanácsú városok és tisztviselői erkölcsi és anyagi érdekeinek előmozdítására megalakítsák a Magyar Városok Országos Szövetségét. A mozgalmat ebben a dologban Zalaegerszeg város közönsége kezdte s már eddig hetvenöt-nél több rendezett tanácsú város csatlakozott a mozgalomhoz. Az értekezlet, amely kimondta, hogy az országos szövetséget kellő előkészítés után meg fogja alakítani, nyugodtan és higgadtan tanácskozott. Az értekezlet a tanácskozás után küldöttséggel tisztelgett *Tizza István* gróf miniszterelnöknél, a ki megígérte, hogy a városi tisztviselők fizetésének javításáról törvényjavaslatot fog a képviselőház elé terjeszteni.

Az értekezletet *Várhidy Lajos* Zalaegerszeg város polgármestere délelőtt tiz órakor nyitotta meg s mindenekelőtt igazolták a városok megjelent küldötteit.

Az értekezlet azután elnökévé egyhangúlag *Várhidy Lajos*ot, előadóvá pedig *Lovas Zsigmond*ot választotta meg. *Várhidy Lajos* elnöki megnyitó beszédében Zalaegerszeg közönsége nevében üdvözölte az értekezletet és megköszönte, hogy oly nagy lelkesedéssel felkarolták az eszmét, a melyet Zalaegerszeg megpendített. Mindnyájan ismerjük, mondotta, azokat az akadályokat, a melyek a rendezett tanácsú városok fejlődésének útját állják. A bajok két-félék: olyanok, a melyeknek orvoslása a törvényhozás és a kormány feladata és olyanok, a melyeket a városok vezetői is orvosolhatnak. A városok rossz anyagi viszonyain, a községtörvény elavultán, a városi tisztviselők sanyaru helyzetén csak a kormány és a törvényhozás segíthet. Ellenben mi segíthetünk azon a bajon, hogy egymást nem ismerjük és ninosen közöztünk kapocs, amely az érintkezést közvetítené. De egyik bajnál épp úgy, mint a másiknál az első föltétel az, hogy tömörüljünk, hogy összetartsunk és megalakítsuk azt a közös szervet, a mely az együttműködést és az egyöntetőséget van hivatva létesíteni.

Az éljenzéssel fogadott elnöki megnyitó után *Lovas Zsigmond* előadó a következő határozati javaslatot terjesztette elő:

A rendezett tanácsú városok országos értekezlete kimondja, hogy a városok közös érdekeinek kölcsönös támogatása, összehangzatos együttműködése, másrészt pedig a városoknak modern irányba való egészséges és egységes fejlesztése czéljából úgy az új városi törvény megalkotása, mint a törvény alkotásával kapcsolatosan a városok autonómiájának szabatos körvonalozása és kellő módon való függetlenné tétele, a városok nyomasztó pénzügyi helyzetén való sürgős segítés, a városi tisztviselők részére a szolgálati practica létesítése s egyben a városi tisztviselők nyomasztó anyagi helyzetének rendezése, mint a városok legszembeötlőbb bajainak orvoslását szükségesnek tartja: ennek hathatósabb eszközzése, egyöntetű előkészítése végett szükségesnek és elkerülhetetlennek tartja: egy központi szervnek megalkotását, miért is a rendezett tanácsú városok országos szövetségét, mint a városok összehangzatos együttműködésének és egészséges fejlesztésének központi szervét megalakítja s úgy a fűntebb említett bajok orvoslására irányuló s a főbb irányelveket magában foglaló konkrét javaslatok, valamint a szövetség alapszabályainak sürgős kidolgozása és beterjesztésével egy tizenöt tagból álló bizottságot biz meg, melynek tagjaiul — Brassó, Eger, Esztergom, Igló, Makó, Miskolcz, Nagykanizsa, Nagykároly, Nagyszombat, Nyiregyháza, Szentés, Sepsiszentgyörgy, Vác, Zalaegerszeg és Zenta városok polgármestereit megválaszolja és megbizzza a bizottságot, hogy kiegészítésére *Éhen Gyula* országgyűlési képviselőt és *Lovas Zsigmond*ot kérje föl.

A határozati javaslat körül nagyobb vita fejlődött. *Bazilidesz Gusztáv* föl hívja az értekezlet figyelmét arra a körülményre, hogy vannak rendezett tanácsú városok, a melyeknek tisztviselői nyugdíjat sem kapnak. — E bajon országos nyugdíjalap létesítésével kellene segíteni. *Dunst János* dr. a határozati javaslatot nem fogadja el, mert a rendezett tanácsú városok sürgős szükségleteinek elintézését előadzza. A városok sanyaru anyagi helyzetére és a tisztviselők fizetésére vonatkozó memorandumot minél előbb a kormány elé kell terjeszteni. *Farkas József* nem tartja illőnek, hogy a városok most mindjárt kérelemmel járuljanak a kormány elé. A memorandumot is elő kell készíteni s ha aztán szeptemberben vagy októ-

berben a városok küldötteinek nagygyűlése elfogadja, majd a kormány elé terjeszthetik. — *Vimmer* Imre sürgeti, hogy a memorandumban a városok érdekeinek előmozdításával követeljük a tisztviselők fizetésrendezését. *Kun* József örömmel csatlakozik a memorandumhoz és szívesen üdvözi az országos szövetség eszméjét, de azt kívánja, hogy csatlakozásra hívják föl a törvényhatósági joggal bíró városokat is. Némi izgalmat okozott *Kludik* Gyula szolnoki polgármester felszólalása, a ki kifogásolta, hogy az előadó törvényhatósági város tisztviselője. Tetszéssel találkozott az a kijelentése, hogy első sorban a városok érdekével kell foglalkoznia az értekezletnek, a tisztviselők helyzetével legföljebb annyiban, hogy szolgálati pragmatikát követeljenek a városok tisztviselőinek. A határozati javaslatot azután egyhangulag elfogadták.

Az értekezlet azután köszönetet szavazott az elnöknek az értekezlet tapintatos vezetéséért és elhatározta, hogy küldöttséggel tiszteleg *Tizza* István gróf miniszterelnöknél és *Halmos* János polgármesternél, az utóbbinál azért, hogy közzönetet mondjon a közgyűlési terem átengedéseért.

Tizza István gróf miniszterelnök délután egy órakor a képviselőházban fogadta az értekezlet küldöttségét. A küldöttség nevében *Majerszky* Béla nyiregyházi polgármester üdvözölte s jóindulatu támogatását kérte, kifejtve, hogy a rendezett tanács városok tisztviselői bizalommal remélik anyagi helyzetüknek javítását az állam részéről akkor, midőn az ország minden tisztviselője már törvényhozási intézkedés által részesült abban. *Tizza* István gróf miniszterelnök barátságosan fogadta a küldöttséget s válaszában kijelentette, hogy nem zárkózik el a jogos követelések elől. A rendezett tanács városok tisztviselőinek helyzetével eddig nem foglalkozott, de reméli, hogy még a nyár folyamán módjában lesz kidolgoztatni egy erre vonatkozó törvényjavaslatot s ezt a kongresszus elnökének meg fogja küldeni, hogy a városi tisztviselők eselleges észrevételeiket megtehessek.

A vármegye közgyűlése.

Esztergom vármegye közönségének törvényhatósági bizottsága hétfőn, f. hó 16-án tartotta meg tavaszi rendes közgyűlését.

A közgyűlés rendkívül érdekesnek ígérkezett mert legfontosabb tárgyainak egyikét a *Kakass* László nyugalomba vonultával megüresedett muzsla-járásai főszolgabírói illetve szolgabírói széknek választás útján való betöltése képezte.

A két pályázó, *Pongrácz* Kázmér muzslai szolgabíró és *Thuránszky* Lajos megyei I. aljegyző erős agitációt fejtett ki már hónapok óta, úgy hogy a bizottság hangulata valóságosan a harminczas években divó harczi hangulatot öltötte, és nagyon kétséges volt, még az utóbbi napokban is, hogy melyikük részén áll a szavazattöbbség. Gyülekezett is a közönség a vármegye székházának tanácstermébe, s a pályázókat egyenkint biztattak a pártok: Kitartunk! Győzünk!

A karzat első sorait elegáns hölgyközönség foglalta el, lent a teremben pedig szorongott a bizottsági tagok sokasága keverve az érdeklődőkkel.

Ugy néhány perczel 10 óra előtt többek kíséretében jött a terembe *Andrássy* János kir. tanácsos, kit meleg ovaczióval üdvözölt a vármegye közönsége ezen na-

pon tartott névünnepe alkalmából, majd pontban 10 órakor felhangzott Dr. *Perényi* Kálmán központi főszolgabíró bejelentő hangja:

— *Horváth* Béla főispán úr ő méltósága.

Zúgó éljenzés volt rá a felelet miközben a főispán elfoglalta az elnöki széket, majd állva a napirend előtt a nála megszokott egyszerű és szép beszédben említette fel, hogy az egész ország vármegyéinek hő óhaja teljesült, mikor a király ő felsége megértvén a nemzet szívének meleg kívánságát, kegyesen arra utasította a kormányt, hogy II. Rákóczy Ferenc hamvai a messze idegenből haza hozassanak és az édes anyaföldnek adassanak át örök nyugalomra. A közönség kitörő lelkesedéssel, éljenzve ünnepelte az ősz királynak ezen újabb nemes tettét. A főispán azután a saját nevében őszinte szavakkal köszönte meg a házassága alkalmából úgy a megye mint a város közönsége által tolmácsolt nagyszámú üdvözlöt, majd pedig a közgyűlés érzelmeit tolmácsolva *Andrássy* Jánost üdvözölte névnapja alkalmából. A felhangzó éljenzés után az alispán szívélyes hangon köszönte meg a jókívánatokat és egyben viszonzta azokat úgy a főispánnak mint a törvényhatóságnak.

Következett a napirend.

A megyeház sorsa.

Tudvalevő a megyeház régi és sok tekintetben szinte használhatatlanná vált épületét a törvényhatóság egy határozatából kifolyólag átfogják alakítani, hogy az némileg is megközelítse a mai kor kívánalmait. A megyeház átalakítására vonatkozó terveket a vármegye már el is készítette a költségvetéssel együtt, s ez már jó ideje felterjesztve várja a jóváhagyást. A belügyminiszter most leirt a megyéhez, mely leiratában úgy a tervek valamint a költségvetés ellen kifogásai vannak, de egyes részeire felvilágosítást is kér. A közgyűlés e leiratra vonatkozólag elhatározta, hogy felir a miniszterhez miszerint egy szakértőt küldene Esztergomba ki aztán itt a helyszínen bírálná el a régi épület hasznavehetetlenségét és a tervek helyes voltát. Érdekes a vármegye-ház helyiségeit, mint járásbírói hivatalokat használó igazságügyi kormány takarékosága is. Ugyanis, a járásbírói szék szervezésekor a helyi járásbírói szék azon helyiségeket foglalta el, melyeket azelőtt a megyei törvényszék használt a vármegye-házban, most pedig, hogy az igazságügyi palota felépült csak egyszerűen kihurczkoltak. A vármegye tehát az iránt kereste meg az igazságügyminisztert egy feliratban, hogy a helyiségeket olyan jó karban adja vissza a megyének mint azokat átvette. A miniszter vonakodik a helyiségeket rendbehozatni s így a közgyűlés elhatározta hogy a belügyminiszterhez is felir, miszerint támogassa ezen kérelmét.

Választás.

A választást megelőző pontokat ideges nyugtalansággal tárgyalta le a bizottság. A főispán élvén azon joggal melyet a közgyűlés bizalma reá ruházott a választásra való kandidáló bizottságba a törvényhatóság részéről *Frey* Ferenc, *Burián* János, és *Reusz* József, míg a maga részéről *Prokopp* Gyula dr.; *Boronkay* Jenő és *Komlóssy* Ferenc bizott-

sági tagokat küldte ki, de mivel *Reusz* József a közgyűlésen betegsége miatt nem jelenhetett meg, a bizottság közfelkiáltással kérte, hogy helyette dr. *Csernoch* János küldessék ki a bizottságba, mely kívánság folytán a főispán *Csernochot* jelentette kiküldöttnek. A kijelölt bizottság az alispáni hivatalban egyhangulag *Pongrácz* Kázmért az első, dr. *Thuránszky* Lajost pedig a második helyen kandidálta a muzslai főszolgabírói állásra. A főispán a szavazást vezető bizottságot úgy alakította meg, hogy elnöknek dr. *Feichtinger* Sándor kir. tanácsost, tagoknak pedig *Helcz* Antal és *Marosi* Józsefet küldte ki a bizottság nevében, melléjük jegyzőül adván *Uray* Istvánt ki *Pongrácz*, és *Pisuth* Kálmánt ki *Thuránszky* szavazatait volt jegyzendő.

Megindult a 20 tag által kért névszerinti szavazás esendben és nem zavarta semmi rendellenesség, de ha a bizottság nevesebb tagjai adták le szavazataikat nyomban kitört a párt lelkesedés s zúgó éljen kísérte a voksot. A legközelebbi alkalommal az ellenpárt is éljenzett de nem zavarta mással a választást. Izgatottan jegyezték a pártok a szavazatok számát mert hol az egyik hol a másik volt egy-két vokssal előbbre. Végre is az elnök jelentette a főispánnak, hogy leadatott összesen 113 szavazatot, ebből *Pongrácz* Kázmér 62 szavazatot, *Thuránszky* pedig 51-et kapott. Éljen *Pongrácz*! — kiáltások között hirdette ki a főispán, hogy a törvényhatóság *Pongrácz* Kázmért választotta meg muzslai főbírónak. *Pongrácz* a közgyűlés színe előtt nyomban letette a hivatalos esküt. Az ilyenformán megüresedett muzslai szolgabírói állást kellett most betölteni. Erre az állásra egyedül dr. *Szilárd* Béla pályázott tehát közfelkiáltással egyhangulag választotta meg őt a törvényhatósági bizottság muzslai szolgabírónak. Dr. *Szilárd* a hivatalos esküt nyomban le is tette.

Tiszteletbeli kinevezés.

A vármegye egyik legbuzgóbb és munkásabb tagja volt *Kakass* László főszolgabíró, kinek egészségét a túlfeszített munka meg is támadta, minek aztán következménye lett a hosszas betegeskedés mely miatt, aztán nyugdíjazását kérte. Az ő hivatali örökén osztozkodott a törvényhatóság bizalmából a két megválasztott tisztviselő.

Úgy a megye tisztikara mint az egész vármegye kétségtelenül kiváló munkaerőt veszített a még fiatal tisztviselő nyugdíjba vonulásával. Az egész megye őszinte rokonszenvét, és tiszteletet tolmácsolta tehát a főispán a közgyűlésen, midőn a törvényhatóság lelkes éljenzése közepette *Kakass* Lászlót hivatalos működése terén szerzett érdemeiért, Esztergom vármegye tiszteletbeli főjegyzőjének nevezte ki.

Az egész megye közönsége körében őszinte örömet okozott a főispán figyelmének és elismerésének ezen kiválóan finom megnyilatkozása.

Bizottságok kiegészítése.

Az állandó választmány, — az állandó bírói bizottság, — az egészségügybizottság — és a magyarnyelv terjesztő bizottságban megüresedett tagsági helyekre a törvényhatóság a főispán ajánlatára a következőket választotta be: az állandó választmányba: *Tauber* Mihályt,

az állandó bíráló bizottságba: dr. *Burián* Jánost; az egészségügyi bizottságba: *Pongrácz* Kázmért; a magyar nyelvterjesztő bizottságba pedig szintén *Pongrácz* Kázmért.

A katonai barakkok ügye.

A városi képviselőtestületnek azon határozatát, mely szerint a barakkok mennyezetburkolatára eternit palakövet használna, dr. *Heidberg* Tivadár, ki parafakővel pályázott az árlejtésnél, megfellebbezte.

Az ezen ügyben előadónak szerepelt megyei főjegyző a képviselőtestületi határozatot nem tartja jóváhagyandónak, mert a szakértői vélemények szerint az eternit hővezetése hátrább áll a kivánalmak előtt mint a parafakő. Ezen ügyben többen szólaltak fel a város nevében. Így *Vimmer* Imre polgármester, dr. *Helcz* Antal és dr. *Horn* Károly. A három szónok meggyőzte a törvényhatóságot, hogy az eternit jobb anyag és a kivánalmaknak tisztasági szempontból is jobban megfelel.

A főispán nézete is a város javára volt, s így a törvényhatóság jóváhagyta a város határozatát és a fellebbezést elutasította.

Feliratok.

A törvényhatóság B. *Szabó* Mihály főjegyző indítványára elhatározta, hogy hálafeliratot intéz a királyhoz azon kegyeletes tényeért, hogy II. Rákóczy Ferencz fejedelem hamvainak hazaszállításá végett kormányintézkedéseket rendelt el. A főjegyző felolvastván a feliratot a törvényhatóság 200 koronát szavazott meg a hálafelirat diszes kiállítására. A feliratot a miniszterelnök útján juttatja a megye Ó Felségéhez. Üdvözlő felirat intézését határozta még a megye gróf *Tisza* Istvánhoz is azon alkalomból, hogy az országot oly nagy zavarba döntő vasuti sztrajkot oly gyorsan és sikeresen fojtotta el.

Egyéb ügyek.

Több községi számadás és pénztári jelentés tudomásul vétele és egyéb apró ügyek között elhatározta a közgyűlés hogy a vármegyében hivatalos távbeszélő hálózatot létesít. — Megállapította a törvényhatóság, hogy a *Pető* Bormasztini Évaféle alapítványból a szülők részére 50—50 korona pótnvelési járulék is adassék az 1903—1904 tanévekre. Ugyanezen alapítvány 1903—1904 tanévben élvezett kedvezményét az 1904—1905 évre is megadta *Ivanits* Gyula Margit nevű leányának. — A magyarországi borkereskedők és borkereskedők országos szövetségének az olasz borvám felemelése iránt a magyar kormányhoz intézett feliratához pártolólág csatlakozik a megye, — *Andrássy* János kir. tanácsos alispánnak 6 heti szabadságot adott a törvényhatóság. — *Thaly* István műszaki tanácsosnak távozásá felett sajnálkozását fejezte ki azon alkalommal, hogy a szakminister *Perszina* Alfréd kir. főmérnök ide helyezését tudatta a megyével. — *Nagy* Zsigmond festőművész azon költségvetését, melyet a bizottság felhívására készített, elfogadta a megye azon megjegyzéssel, hogy a birtokában levő képeket csak akkor restauráltatja, ha a megyeház átalakítása tényre vált. — A törvényhatóság az ebadó alaphól 400 koronát utalványozott az Esztergom és vidéki gazdasági egyesületnek tenyészmarha és lódíjazás céljából.

A közgyűlés 10 órától fél 1 óráig tartott mikor is a főispánt éltetve oszlott szét a törvényhatóság.

Dix.

HIREK.

— **A hercegprimás nyaralása.** *Vaszary* Kolos biberos hercegprimás egészsége az utóbbi időben anyira helyre állt, hogy a legközelebbi napokban elutazik Balaton-Füredre, hol a nyári hónapokat tölteni fogja. A hercegprimás nyaralóját már teljesen előkészítették, hogy az ország főpapja akár mikor elfoglalhassa. Mint értesülünk *Kohl* Medárd püspök Balatonfüreden is a hercegprimás oldala mellett marad.

— **A doroghi képviselő a munkásügyi bizottságban.** *Szacellary* György a doroghi kerület országgyűlési képviselőjét a képviselőház egyhangulag választotta meg a munkásügyi bizottságba.

— **A főispán fogadó napja.** A főispán hétfői fogadó napját a jövő héten, tekintettel a pünkösdi második ünnepre, nem tartja meg.

— **Jókai Mór emlékezete a Kaszinóban.** Kegyeletesen emlékezett meg az esztergomi kaszinó választmánya f. hó 17-én tartott ülésében a költő király elhunytával. A napirend előtt dr. *Földváry* István elnök a következő gyönyörű szavakkal parentálta el Jókait. „Még élénken sajnó a nagy veszteség érzete, még nem enyhült a gyász mely a magyar nemzetet betöltötte a legutóbbi napokban. A legnagyobb magyar regényíró és költő Jókai Mór meghalt, hogy immár minden földi gyarlóságtól menten halhatatlan legyen s az örök életet megkezdje.

A magyar kultúra, de mondhatjuk az egész világirodalom, egyik legfényesebb tehetőségét gyászolja benne. A duló, hódító csaták hőseit kegyelettel ünnepeljük, pedig t. választmány, a diadalmas fegyverek nem hódítottak a nemzetnek annyit, mint amennyit Jókai lángelméje, az ő kicsi tollával hódított. Az az angyal amely lefelé fordított fátylával áll az ő sirja felett, csak jelképe a magyar géniusznak — mert az igazi a valódi géniusz, az a nemzetek lángelméiben él, a melyek az ő műveikben újra és újra megnyilatkoznak, beragyogván a maguk népét dicsőségük sugaraival. Jókai maga egy csodás géniusz volt, de ez nem halt meg, ez örökre élni ragyogni fog, amíg művelt emberek élnek akik el nem dobálják a szellem, a hit drága kincseit. Jókai nem halt meg ő ragyogni fog tovább, ő csak megszűnt tovább teremteni!

A kaszinó érző része és szerve a magyar társadalomnak, adjon kifejezést hazafias gyászának mai jegyzőkönyvében.

A választmány elhatározta, hogy mély gyászának a jegyzőkönyvben ad kifejezést és elrendelte, hogy a szép beszéd, szóról-szóra iktattassék a jegyzőkönyvbe.

Ezután áttért a választmány a napirendre a melyen a folyó ügyek intéztettek el, és a tisztviselők félévi jelentései vétettek tudomásul, majd *Roehltz* Schmidt Artur, *Marton* Viktor, *Duka* Kálmán és *Nedeczky* Benő vétették fel a tagok sorába.

— **Házasságkötés az alispán előtt.** Legutóbbi számunkban hírt adtunk azon fényesnek ígérkező esküvőről mely szombaton fél 12 órakor a belvárosi plebánia templomban *Berzeviczy* Flóra úrhölgy és ifj. dr. *Szohner* Lajos között fog végbé menni. Az egyházi szertartást megelőzőleg a polgári kötést *Andrássy* János kir. tanácsos, alispán fogja végezni a vármegyeház nagytermében.

— **Ováció.** A város gazdasági bizottsága meleg ovációban részesítette kedden délutáni ülésében *Nozdroviczky* Miklós nyugalomba vonuló városi erdőmestert. — Amikor ugyanis a megüresedendő állás betöltésére vonatkozó tárgy sorra került, *Niedermann* József rendőrkapitány őszinte elismeréssel emlékezett meg arról, hogy az erdőmester 34 éve lelkes tagja a bizottságnak és a városi erdészet mai kitünő állapota tisztán az ő buzgalmának eredménye s indítványozta, hogy a bizottság *Nozdroviczky* Miklós erdőmesternek mindezt elismerését fejezze ki. Az indítványt lelkesedéssel emelte a bizottság határozattá.

— **Kaszinói jourok.** A 17-iki választmányi ülésében az esztergomi kaszinó elhatározta, hogy a nyár folyamán a Kovács-Patakban táncozzal egybekötött négy társas összejövetelt rendez.

— **A májusi ájtatosság.** A vizvárosi zárda templomban május estéin tartani szokott litániákat állandóan nagy ájtatos közönség látogatja. Az eddig elhangzott szentbeszédnek teljesen lekötötték a hallgatóság figyelmét. A Mária-tisztelet ezen szép megnyilvánulása élénk világot vet Esztergom buzgó hitéletére.

— **A közoktatásügyi miniszter városunkban.** *Berzeviczy* Albert vallás és közoktatásügyi magyar királyi miniszter szombaton reggel Esztergomba érkezik, hogy részt vegyen a *Berzeviczy* családban azon napon történő házasságkötés egyházi és családi ünnepségei.

— **Andrássy János arczképe a kaszinóban** *Andrássy* János kir. tanácsos alispánnak *Királyfalvy* Károly festőművész által a megyeház tanácssterme számára festett képét, e héten a kaszinó helyiségében állította ki a művész.

— **Esztergomiak az eukarisztikus kongresszuson.** A fővárosban f. hó 17-én tartott eukarisztikus kongresszuson városunkból *Klinda* Theofil és *Molnár* János praelátus kanonokok is részt vettek.

— **A városi közgyűlés tárgyai.** Esztergom szab. kir. város képviselőtestületének ma, csütörtök délután 4 fél órakor tartandó rendes közgyűlésén a következő ügyek tárgyalatnak: 1. A m. kir. földmivelésügyi Miniszter leirata, az amerikai szőlőtelep céljára átengedett terület visszaadása tárgyában. 2. Ugyanannak leirata, *Varga* József okl. mérnöknek a városi vízvezeték előmunkálatainak elkészítésére vonatkozó ajánlata tárgyában. 3. A pénzügyi bizottság javaslata, az esztergomi elektromos mű áramszolgáltatási szabályzatára vonatkozólag. 4. Ugyanannak jelentése, a 200.000 koronás köveztési kölcsön felhasználása tárgyában. 5. A 26-ik gyalogezred 3 zászlóalj parancsnokságának átirata, a katonai lövölde két oldalán létesítendő fásítás iránt. 6. Főügyész előterjesztése, *Szücs* Károly és *Varga* Kocsis János vitás pályázati földjeik tulajdonjogának rendezése iránt. 7. A gazdasági bizottság javaslata, a téglaház bérbeadása tárgyában. 8. *Bandor* Ignác és társainak kérelme a szenttamási 71. és 72. számú házak között levő elzárt sikátor kinyitása iránt. 9. Főügyész javaslata, a tisztai kaszinó terhen vezetett 204 kor. földbér tartozás törlése iránt. 10. *Rothnágel* Ferencz főjegyző kérelme, szabadságidő engedélyezése iránt. 11. Folyó évi április havában megtartott pénztári vizsgálatról fölvetett jegyzőkönyvek.

— **Gyermekfosztogatás.** Hétfőn délelőtt városunk legforgalmasabb részén egy ismeretlen uriasan öltözött utazó tolvaj levetkőztetett egy kisfiút, a ruhát eladta és azután eltűnt mint a benzín. *Spincus* Róbert megyei hivatalnok 6 éves *Alajos* nevű fiacskáját, mikor az iskolából hazafelé tartott, egy uriasan felöltözött fiatalember, kinek karján felöltő s kezében sétatbot volt, megszólította s megkérdezvén nevét kérte, hogy vigyen egy csomagot a *Simor* János utcába. A kis fiú eleintén szabadkozott, hogy neki haza kell sietni, de az ismeretlen czukorkát és pénzt ígért neki. A *Kossuth-Lajos* utcában érve bevezette a kis fiút az „Iparudvar” bérház kapuja alá, hol azt mondta, hogy vesse le a felső kabátját majd ő tartja addig míg a csomagot rendeltetési helyére viszi. A kis *Lajos* sehogy sem akarta levetni vadonat új felöltőjét, de az ismeretlen erővel lehuzta róla és siettetta a csomag elvitelét. A gyermekfosztogató tolvaj természetesen ellépett a kabáttal. — A kis fiú sirya ment haza, s szülői nyomban jelentést tettek a rendőrségnél, hol azonnal széleskörű nyomozást indítottak meg. A kabátot meg is találták már egy ócskaruha kereskedőnél, hol az illető 2 koronáért adta el. A tettes legnagyobb valószínűség szerint már túl van Esztergom határán.

— **A gazdasági bizottságból.** A város gazdasági bizottsága f. hó 17-én *Kollár* Károly tanácsnok elnöklése mellett ülést tartott. Három fontos tárgy került szünyegre. Az áll. amerikai telepre vonatkozólag abban állapodott meg a bizottság, hogy javaslatot tesz a közgyűlésnek oly értelemben, hogy vegye tudomásul a földmivelésügyi miniszter felmondását és a telepet adja bérbe a gazdasági egyesületnek. — Az öreg téglaház bérletére vonatkozó *Stern*-féle

végajánlat ajánlja, ve a nyugdíjára állásra hi

— D

mában me ügyvéd él apósa *Mil* azon okból Ezen hírü letintézett nak mondja gadása mi szerint dr. jesen inta pénzt nem lőtt, hanem normális nélkül fo gatódott, l göbe lőtt. mulva érte jával elhat *Dombosi* l gal?) *Mil* rencesleten hogy sorsá ben másola hogy dr. I Tessék eli

— E

noki lakos levő *Vicze* s elragadv Dorogh fe jával *Told* kocsisa, ki nem tartó lapáttal ke megállítsa nem sikerü hanó fogat lyútt súly len embert

— E

A főváros korzón, me többen vég Kornél bá részt vett egyike vol

— M

által felbu megnyugod czán, tehát legujabb n ok nyári tagú bizot

— T

Metternich ki, de még volna, eloj Pilis-Marót vallotta ká terjedhetet

— N

az állami hó 11-től

Szüle

ánya, — fia. — *Pin*

rovics *Már*

— *Aczél*

Opavszki J

Kihir

rencz r. k. tergom, —

géd és *Neu*

Háza

mér *Zoltá*

pest és *P*

Esztergom, géd és *Fél*

mosón *Es*

Megh

Mária r. k

János r. k

Paul *János*

(aggkór) —

Mária r. k

lés, esigoly him izr. 76

x A v

tinta folto

litja el, c

kapható. A

végajánlatot a bizottság szintén elfogadásra ajánlja, végül javasolja a közgyűlésnek, hogy a nyugdíjazás folytán üresedésbe jövő erdőmesteri állásra hirdetessék pályázat.

— Dr. Dombosiról. Lapunk legutóbbi számában megírtuk, hogy dr. *Dombosi* komáromi ügyvéd életveszélyes merényletet követett el apósa *Milch* Adolf párkányi fakereskedő ellen, azon okból, hogy az neki pénzt nem adott. Ezen hírünkre vonatkozólag *Milch* Adolf levele letintézt szerkesztőségünkhez melyben valótlanul mondja hogy *Dombosi* Gábor őt a pénz megtagadása miatt támadta volna meg. *Milch* levele szerint dr. *Dombosi* privát élete és jelleme teljesen intakt a mennyiben soha apósától pénzt nem kért. Ő reá, úgy írja, *Dombosi* nem lőtt, hanem egy erős vitaközlés után, a mi normális embereknek minden következmény nélkül folyt volna le, annyira felzúgott, hogy az udvaron egyszer a levegőbe lőtt. (?) Ő maga (*Milch*) csak egy óra mulva értesült a dolgról és az ügyvéd btyjával elhatározták, hogy idegessége miatt dr. *Dombosi* kúráltni fogják. (Vizsgálati fogsággal?) *Milch*, dr. *Dombosi*t pillanatnyilag szerencsétlenségnek mondja, és igyekezni fog, hogy sorsát előbbre és jóra segítse. Ezzel szemben másoldalról megerősítik hírünket, sőt azt is, hogy dr. *Dombosi* vizsgálati fogságban van. Tessék eligazodni.

— Elgázolás. F. hó 16-án *Prigl* Pál esztergomi lakos kocsiába fogott lovai a Doroghi úton levő *Vicze* Ambrus-féle kocsi előtt megvadultak s elragadva a kocsi örült vágatásba mentek Dorogh felé. A Doroghi-úton volt épen kocsi-jával *Toldi* János ácsmester *Szabó* Gyula nevű kocsiasa, ki látván, hogy a lovak senki által fel nem tartóztatható módon jönnek feléje egy vas lapáttal kezében a vágatató lovak elé állt, hogy megállítsa a két nekivadult állatot. Ez azonban nem sikerült sőt ő vallotta kárát, mert a rohán fogat keresztül gázolván rajta, több helyütt súlyos sérülést szenvedett. A szerencsétlen embert a Kolos kórházba szállították.

— Esztergommezei automobil szereplése. A fővárosban legutóbb tartott automobil virágkorzón, melyet a királyi ház tagjai közül is többen végignétek, Esztergommezeiből *Kobek* Kornél bátorkeszi földbirtokos és sportmann is részt vett automobiljával. A gépkocsi díszítése egyike volt a legizlésebbeknek.

— Munkásgyűlés. A fővárosi szociálisták által felbujtogatott munkásnép sehogysem tud megnyugodni a legutóbbi munkásgyűlés kudarcán, tehát újabb munkásgyűlést tervez. A legújabb munkásgyűlés hétfőn lesz a Borcsanak nyári helyiségében, A szervezést egy 24 tagú bizottság végzi.

— Tűzek. Sárísápon f. hó 15-én a herceg Metternich-féle uradalom majorjában tűz ütött ki, de még mielőtt nagyobb károkat tehetett volna, eloltották. Ugyancsak tűz volt 14-én *Pilis-Maróthon*, mely alkalommal *Pécska* Lajos vallotta kárát. Itt is elfojtották mielőtt tovább terjedhetett volna.

— Népmozgalmi statisztika: Esztergomban az állami anyakönyvi hivatal adatai szerint f. hó 11-től 18-ig:

Születtek: Szakmári Anna r. k. földm. leánya, — Kurucz (fiú) r. k. földm. halvaszül. fia, — *Pintér* János r. k. földm. fia, — *Kukorovics* Mária Gizella r. k. közművesegéd leánya, — *Aczél* Tivadar r. k. csemegekereskedő fia, *Opavszki* Jenő r. k. közművesegéd fia.

Kihirdetés végett jelentkeztek: *Mekler* Ferencz r. k. földm. és *Kapa* Rozália r. k. Esztergom, — *Zsigó* Imre r. k. vasesztergályossegéd és *Neumajor* Mária r. k. Esztergom.

Házasságot kötöttek: *Dr. Laczkovics* Elemér Zoltán Béla r. k. gyakorló orvos Budapest és *Perényi* Margit Mária Modesta r. k. Esztergom, — *Székelyi* József r. k. cipészsegéd és *Félix* Jánosné szül. *Czuczor* Mária r. k. mosónő Esztergom.

Meghaltak: *Mudri* Lajosné szül. *Markó* Mária r. k. 41 éves szabó neje (tüdővész) *Tóth* János r. k. 43 éves földm. (merevgörcsök) — *Paul* Jánosné szül. *Bednár* Rozália r. k. 78 éves (agykór) — özv. *Dobsony* Józsné szül. *Sánta* Mária r. k. 70 éves földm. napszámos (kimerülés, csigolya szuvasodás miatt) — *Oblat* Joac him izr. 76 éves ruhakereskedő (vizkór).

x A világ legjobb radirgummija a mely a tinta foltot bámulatos gyorsan és tisztán távolítja el, csakis a „*Hunnia*“ könyvnyomdában kapható. A neve „*Davidson*“ s darabja 30 fill.

Legujabb.*)

* Lányok lapja. A mint biztos forrásból értesülünk, az esztergomi serdülő leányok szülei elhatározták, hogy leányaik kezébe ezentul csak — *Bártfai* Epesz, köz- és magánbeavatózó — „*Szabadság*“ című lapját adják, mert ebből a lapból tanulhatnak a fiatal leányok legtöbb finomságot. Így Esztergomban a „*Szabadság*“ lesz a „*Lányok Lapja*.“

* Választás. Dr. *Thuránszky* Lajos megyei tb. főjegyző mozgalmat indított, hogy az őszi megyei bizottsági tagválasztás alkalmával *Bártfai* Epesz, köz- és magánbeavatózó a polgárság bizottsági taggá megválasztsza. A mozgalom másik főfactora *Haán* Rezső tb. megyei főjegyző.

*) Ezen rovatban közölt hírek valóságáért nem vállal felelősséget: a Szedő.

I R O D A L O M.

* „Füredők és nyaralóhelyek“ szerkesztette *Dr. Fodor* Oszkár, kiadta: a Dunántúli Közművelődési Egyesület, VIII. évfolyam, ingyen kiadás). Az ország egyik legnagyobb kulturális egyesülete a *Székely* Kálmán és *Pallavicini* Ede ögróf elnöklété alatt működő „Dunántúli Közművelődési Egyesület“ már esztendőnk óta adja ki a magyar füredők felvirágzása érdekében a „Füredők és Nyaralóhelyek“ című, a hazai füredőket részletesen ismertető füzetet, amellyel a regényes szépségű magyar füredőre akarja terelni nagyobb tömegben a külföldi füredőkől és nyaralókból a nyaralókból a nyaraló közönséget. A magyar füredők az egyetlen ingyenes ismertetőjének most jelent meg a VIII-ik évfolyama s a dr. *Fodor* Oszkár által nagy gondal szerkesztett díszes kiállításban megjelent „Füredők és Nyaralóhelyek“ füzet kimerítő adatokkal ismerteti a magyar füredők viszonyait és közli a füzet első részében a dunántúli, a má-

sodik részében pedig az egyéb hazai füredőkről szükséges és hasznos tudnivalókat számos illusztrációval tarkítva. A „Füredők és Nyaralóhelyek“ füzet a kereskedelemügyi miniszter ur 10499 1904. számú rendelete folytán a füredőszalon tartama alatt az államvasuti személyszállító kocsikban és *Kassa* oderbergi vasut kocsijaiban is elhelyezésre kerül, hogy az utazó közönség is kellő tájékozást nyerjen a magyar füredőről. A hasznos füredőismertetőt ingyen kapja mindenki, a ki a „Dunántúli Közművelődési Egyesület“ titkári irodájához (Budapest, VIII., *Rökk* Szilárd utca 2. sz.) fordul. A füzet című lapját díszítő képet *Vajda* Zsigmond a kiváló festőművész rajzolta.

* Vigéczi Jákó levelei. Tudvalevőleg az „Üstökös“ *Vigéczi* Jákó-ja után nevezik az utazókat országszerte vigéczi nek, s valahányszor megjelennek az ő humortól, duzzadó nem ritkán csipős ízű, de mindig kacagásra ingerlő levelei, melyeket gazdájával, *bukvári* *Krida* Naftalival vált, az azokhoz foglalt jelesebb kifejezések rövidesen szálló igékké válnak s szelvényben hosszában lehet azokat hallani. — A levelek színe java most külön kötetben megjelent, nagy öröme a mulatni vágyóknak, s a két nagy levélíró arcképével ellátott díszes czimboritékban 40 fillér bélyeg ellenében mindenkinek bérmentve küldi meg az „Érdekes Könyvtár“ kiadóhivatala (Budapest, V, *Kálmán* utca 2.) Kapható azonban a könyv minden könyvkereskedőnél, kolportörnél és a dohánnyüzemekben is.

Szerkesztői üzenetek.

Többeknek. Igaz, tény! Az a bácsi újból erővel föl akarta magát pofoztatni f. hó 15-én de az illető nem állt kötélnek.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos: **GERENDAY JÓZSEF**

GERENDAY A. és FIA
AKAD. SZOBRÁSZ.
 — ELSŐ ORSZ. SZABADALMAZOTT —
SIREMLÉKMŰ GYÁROSOK
BUDAPESTEN.
 Iroda, főraktár, műterem: VII. Kerepesi-ut 90. Fiókraktár: X. Kőbánya, az új temető m.

A „Hunnia“ Könyvnyomdába
 már megérkeztek a legjobb angolaczel zsebkések és szebbnél szebb lévélpapírok.

Kérjen
Selle és Káry-féle

FREDIN

legjobb tisztószer minden
lábbelhez, fekete és sárga
szinben. Különösen ajánl-
ható boxcalf, oscarra, chev-
reaux és lakkezipóhoz.
Bécs, XII 1.

471/1904. szám.

Földhasznóbérleti hirdetés.

A magyar vallásalap tulajdonát képező és Esztergom vármegyében Csolnok és Leányvár községek határában f-kező birtok, 1904. év október hó 1-től 1916. év szeptember hó 30-ig terjedő 12 évi bértartamra, az alulírott fötíztségnél vágsellyén 1904. év május hó 30-án délelőtti 10 órakor tartandó zárt ajánlatu nyilvános verseny útján fog együttesen hasznóbérbe adatni.

A csolnoki birtok 335⁵¹/₁₂₀₀ hold
A leányvári birtok 247⁵⁵/₁₂₀₀ hold

Osszesen: 582⁶⁰⁴/₁₂₀₀ hold

A bérleti szándékozók a fönt kitett határnapra azzal hivatnak meg, hogy egy koronás bélyeggel ellátott s a kellő bánatpénz letételét igazoló pénztári nyugtával felszerelt írásos zárt ajánlataikat borítékozva az alulírott közalapítv. fötíztségnél legkésőbb a versenyárgyalási nap délelőtti 9 óráig nyújtsák be.

Az ajánlatokban a bérleti szándékolt bér-gazdaságért egészben felajánlott évi hasznóbér számokkal és betűkkel kiírandó és kijelentendő azokban egyszerűen, hogy ajánlattevő a verseny tárgyalási és hasznóbérleti feltételeket ismeri és azoknak magát feltétlenül aláveti.

Bánatpénzül 1200 korona vagy készpénzben vagy biztosíték képes értékpapirokban avagy pedig a Pesti Hazai Első tkpénztár betéti könyvecskéjében az ajánlatához csatolandó vagy pedig a közalapítv. központi számtartóságánál (Budapest, V. ker. Hold-utca 16. sz.) vagy állami (adóhivatal) pénztárnál teendő le és az arról szóló nyugta csatolandó az ajánlatához.

Elkészve érkezett vagy kellőleg ki nem állított, távirati vagy felnem szerelt ajánlatok valamint utóajánlatok figyelembe vételni nem fognak.

Oly egyének, kik gyámhatalom vagy gondnokság alatt állanak, ugyszintén akik az uradalommal szemben hatralékos tartozásban vannak vagy bármely czimen perben állanak, a versenyből ki vannak zárva.

A részletes versenyárgyalási és hasznóbéri feltételek a közalapítv. ispánságnál Esztergomban és a közalapítványi gazdasági kerületi fötíztségnél Vágsellyén a hivatalos órák alatt tekinthetők meg.

Vágsellyén, 1904. év május hó 6-án.

Sellyei ker. mkir. közalapítv.
Főtíztség.

Hirdetések

felvételnek

Kiadóhivatalban.

30 éve Első jegyű.

Evi gyártmány 49.000 kerékpár.

Arjegyzék ingyen és bérmentve.

Egyedüli képviselője Esztergomban:

Schenkengel A.

Olcóság! Lelkiismeretesség! Saját érdekében hirdessen kizárólag **LEOPOLD-GYULA** hirdetési irodája által, Budapest, Erzsébet-körút 54. Szakavatottsági Pontosság!

Császárfürdő
téli és nyári gyógyhely
BUDAPESTEN.
Elsőrangú kénes hévízi gyógyfürdő, páratlan gőzfürdővel, legmodernebb iszapfürdővel, pompás ásványviz-szodákkal, kő- és kádfürdővel.
200 kényelmes lakoszobával.
Prospektus kívánatra ingyen és bérmentve.

KÖSZVÉNY ÉS CSÚZ ELLEN LEGSIKERESEBB
a **KRIEGNER-féle**
REPARATOR
1 üveg 2 korona, kis üveg 1 kor.
Főraktár: **KORONA - GYÓGYSZERTÁR**, Budapest, Calvin-tér.
KIVÁLÓ SZERENŐSÉG!
• ELŐZÉKENYSÉG!
SZERENŐSENPÁR INGYEN ÉS BÉRMENTVE!
KIRÁLYFI ÉS TÁRSA
BANKHÁZA, BUDAPEST, ANDRÁSSY-UT 60.
110.000 sorsjegy, 55.000 nyer. — Nyeremények összege 14.459.000 korona.

A Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete
BUDAPEST, V., GÉZA-UTCZA 2.
300 koronától kezdve ad törlesztéses záloglevél-kölcsönöket, melyek után
teljes kifizetéskor:
50 évre a tőke évi 5.40%-a
40 : : : 5.80%-a
30 : : : 6.20%-a
20 : : : 6.60%-a
2% levonással:
50 évre a tőke évi 5.20%-a
40 : : : 5.60%-a
30 : : : 6.00%-a
20 : : : 6.40%-a
fizetendő járadékul a törlesztéssel együtt.
Bővebb felvilágosítást az intézet díjmentesen ad.

Shácia
KRIEGNER-FÉLE
FŐRAKTÁR:
- CRÉME 2 KOR.
- KORONA
- PUDER 1 " GYÓGYSZERTÁR
- SZAPPAN " Budapest, Kalvin-tér
= Toronyvesztő udvar 3 =

HÓTEL PARIS SZÁJLODA
Szállodás: SIMON PÁL.
BUDAPEST, VI., VÁCZI-KÖRÚT 25. SZ.
100 szoba 2-20 K-tól feljebb kizsoltgálással és villanyvilágítással együtt. Fürdők, elegáns kávéház, étterem és sörcsarnok a házban. Villamos vasúti megállóhely az összes pályaudvarok és hajók felé.

Vidékiek kedvenc találkozó helye
KLIVÉNYI FERENCZ
vendéglős elsőrangú éttermei
Budapest, VI., Andrassy-út 39.
Kittűnő magyar konyha, valódi tiszta borok és a világhírű "PSCHORRBRÄU" egyedüli kimerése.

Az egyedül létező valódi angol
SZÉPÍTŐSZER **UGORKATEJ**
a Balassa-féle valódi angol mely azonnal eltávolít minden szepít, májfoltot, pattanást, mitesszert stb. és az arcnak üdéséget, fiataloságot kölcsönöz. Hölgyeknek nélkülözhetetlen!
Egy üveg ára 2.- K, hozzá ugorka-szappan 1.- K, puder 2.- K.
Postai szétküldés naponta.
Főszétküldési hely: **Balassa Kornél** gyógyszerháza Budapest — Erzsébetfalva.

Versenyen kívüli olcsó árak!
Elsőrangú angol és francia női ruha-kelme-különlegességek áruháza
LEON és OLÁH
Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 4.
Mintákat az ország minden részébe ingyen és bérmentve küldenek

REMINGTON
LEGTÖKÉLETESÉBB IRÓGÉP FEJLEMULHATATLAN
ÚJ MODELLJE megjelent!
PROSPEKTUST KÜLD
GLOGOWSKI ÉS TÁRSÁ
BUDAPEST
ANDRÁSSY-ÚT 12.

Ön nagyon idősnek látszik!
Fesse haját a **CZERNY-féle**
Tanningene
HAJFESTŐ-SZERREL

VÉRGYÓGYÍTÁS
A legsikeresebb gyógymód: asthma, szív-, gyomor-, ideg- és borbaj, szélhűdés, elmezavar stb. ellen.
Megalapítója és egyedüli képviselője:
D. KOVÁCS J. fővárosi orvos.
BUDAPEST, V., VÁCZI-KÖRÚT 18. SZ. I. EM.

OSERS és BAUER
MOTORGYÁR
BUDAPEST V., Lipót-körút 7.
Benzin- és petrolin-motorok
Szivógáz-motorok 2-3 fillér üzemköltséggel. Ezernyi berendezések működésben. — Elsőrendű gyártmány. — Kedvező fizetési feltételek.
BÉCS
Dresdnerstrasse 78-85.
Benzin- és petrolin-lokomobilok